Goed op koers, maar hoe lang houden wij goed zicht?

Bijdrage van de CDA-fractie bij de voorjaarsnota 2024

Voorzitter, geacht college en beste collega-raadsleden,

Als wij terugkijken op het eerste jaar van deze coalitieperiode dan kunnen wij stellen dat wij goed op koers zitten. Er wordt hard gewerkt om nieuwe plannen op te zetten en uit te (gaan) voeren. Voorbeelden daarvan zijn: de woonvisie, de centrumvisie, plannen op het gebied van circulariteit, de grondaankoop in Asten Oost wat in de toekomst gaat zorgen voor 200 extra woningen, etc.

Dit beleid willen wij de komende jaren voortzetten. Wij erkennen echter ook dat we in een tijd van verandering en onzekerheid zitten. De Voorjaarsnota 2024 geeft een doorkijk tot 2027. Aan de raad wordt gevraagd om wensen en bedenkingen aan te geven en om prioriteiten te stellen voor de toekomst. Wij zien een begroting die sluitend is tot en met 2025, maar met een tekort voor de jaren daarna. Dat speelt niet alleen in Asten, omdat dit veroorzaakt wordt door gewijzigde methodieken vanuit het Rijk, waarvoor momenteel nog geen oplossing bestaat. Het is nog onzeker wanneer daar duidelijkheid over komt. De val van kabinet Rutte IV kan dit mogelijkerwijs nog wel eens gaan vertragen.

Wij voelen de verantwoordelijkheid om voor de gemeente Asten een toekomstgericht beleid te voeren, waarin onze ambities door vertaald worden, dit met een gezond financieel beleid. Een onzekere situatie vraagt soms ook om wendbaarheid: om de ambities tegen het licht te houden, om aanpassingen te doen aan de hand van de omstandigheden, en om tot nieuwe inzichten en wensen te komen. Doordat het zicht op de jaren 2026 en 2027 nog niet helder is, is voorzichtigheid geboden. In algemene zin willen wij onze ambities nog niet afschalen en de lasten voor onze burgers zo laag mogelijk houden. Wel hebben wij oog voor deze situatie. Daarom willen wij de ingezette koers vervolgen vanuit voorzichtigheid en wij zijn terughoudend ten aanzien van grote nieuwe wensen.

Aan de hand van de 4 programma's nemen wij u mee in de wensen en bedenkingen van de CDA-fractie.

1. Bestuur en veiligheid

Wij vinden het van belang dat de gemeente Asten een formatie heeft die op haar taken berekend is en wij maken een compliment aan het college en het ambtelijk apparaat, voor alles wat er in de gemeente Asten met een relatief beperkte formatie wordt gerealiseerd. Onderzoek heeft uitgewezen dat extra personeel noodzakelijk is om de basis op orde te krijgen. Daarvoor hebben vorig jaar al akkoord gegeven op een uitbreiding. Wij begrijpen de wens om verder uit te breiden om een goede nieuwe basis te creëren, maar wij willen vragen om daar waar mogelijk terughoudend te zijn. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt en onzekerheid voor de toekomst zou er gekeken kunnen worden naar tijdelijke invullingen, hoe ziet de wethouder dit?

Daarnaast wordt gevraagd om de griffie uit te breiden met 1,6 FTE. Wij onderschrijven dat uitbreiding nodig is voor een toekomstbestendige ondersteuning, waar de raad bij gebaat is, maar in vergelijking met omliggende gemeentes betekent dit ons inziens een te forse verzwaring en willen wij ook hier terughoudendheid betrachten, met een uitbreiding van maximaal 1 FTE.

Tevens is er een wens om het gemeentehuis aan te passen, met onder meer een vernieuwde bestuursvleugel. Hiervoor willen wij budget ter beschikking stellen maar wij willen dit financieel dekken met een incidenteel budget. Als CDA-fractie vinden wij het positief dat meteen gekeken wordt om het gebouw te verduurzamen. Wat gaan wij hiervan terugzien in het uiteindelijke plan?

2. Ruimtelijk domein

Bouwen en goed wonen is één van de speerpunten van het beleid. Als CDA-fractie vinden wij het belangrijk dat bijvoorbeeld de kansen voor starters op de woningmarkt verbeterd worden. Wij juichen het dan ook toe dat de mogelijkheden voor een starterslening verruimd zijn. Hierdoor worden meer aanvragen verwacht en kunnen wij meer starters helpen. Dit ondersteunen wij van harte.

Het opstellen van een cultuurhistorische waardenkaart heeft voor ons minder prioriteit, en de aanvraag voor een krediet van € 30.000,- kan wat ons betreft uitgesteld worden.

Onze welstandnota dateert uit 2015 en blijkt in relatie tot de Omgevingswet onvoldoende juridisch houdbaar te zijn. Wij vragen ons af of het incidentele bedrag van € 50.000,- additioneel nodig is, aangezien er in de begroting al kosten opgenomen zijn voor invoering van de Omgevingswet. Onze vraag aan de wethouder is of hij dit verder toe kan lichten?

In de voorjaarsnota wordt het belang van de agrarische sector voor Asten benadrukt. Dit onderschrijven wij als fractie. Toch hebben wij zorgen over de toekomst van ons buitengebied. Wij willen ons niet alleen hard maken voor een toekomst voor de bedrijven die actief willen blijven, maar ook voor de ondernemingen waar sprake gaat zijn van bedrijfsbeëindiging. Hier willen wij kijken of deze een alternatieve bestemming kunnen krijgen. Dit om verpaupering van het buitengebied tegen te gaan, en om een mooi vitaal buitengebied over te houden met levensvatbare bedrijven.

Het verminderen van wateroverlast en het tegengaan van hittestress is van essentieel belang. Wij moeten op dat vlak toekomstbestendig zijn en dat vraagt op dit moment diverse investeringen in de infrastructuur, zoals rioolvoorzieningen. Wij zijn derhalve akkoord met deze nieuwe wensen. Dit sluit aan bij het begin van ons betoog, dat aanpassing aan de omstandigheden noodzakelijk kan zijn, en dan moet je handelen.

De inrichting van het Loverveld draagt ook bij aan de waterberging in onze gemeente. Daarnaast geeft het een kwaliteitsimpuls aan Asten in zijn algemeenheid en specifiek aan de aanliggende woonwijken. Daarnaast wordt het een plek om te recreëren en zorgt het voor een goede verbinding van de wijk Loverbosch naar het centrum van Asten. Eerder zijn bezuinigingsvoorstellen gedaan. Hierbij vroegen wij ons af of bepaalde bezuinigingen wel noodzakelijk waren, gezien ook wat er voor terug komt. Vanwege de financiële onzekerheden zijn wij er nu toch voorstander van om de volledige voorgestelde bezuinigingsslag te maken.

Door het weglaten van de brug richting het Noorderbos en een paar andere voorzieningen realiseren wij een besparing van ruim € 600.000,- zonder dat naar onze mening afbreuk gedaan wordt aan de kwaliteit van het park. Bij de behandeling van dit onderwerp komen wij hier specifiek op terug.

Verdere vergroening van het centrum is één van onze speerpunten. In de basis staan wij daarom positief ten opzichte van de vernieuwing van het burgemeester Ploegmakerspark. Vorige week hebben wij tijdens de themabijeenkomst Centrumvisie al een aantal ideeën geuit. Als dit verder uitgewerkt is kunnen wij op basis van de invulling en de financiële haalbaarheid een mening vormen. Met betrekking tot de afvalverwerking binnen onze gemeente is er een wens om de milieustraat aan te passen. Graag zien wij in een later stadium de kostenraming hiervan. Ofschoon het aansluit bij onze ambities, is het voor ons een voorwaarde dat het moet passen in het financiële plaatje.

3. Sociaal Domein

Binnen het sociaal domein constateren wij dat er risicovol begroot is. Het CDA heeft eerder zorgen geuit over een aantal maatschappelijke trends in het sociaal domein: denk hierbij aan onderwerpen zoals de vergrijzing. Door onder meer de toenemende vergrijzing is het zeker dat er in de toekomst meer geld nodig is om het WMO beleid (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) uit te kunnen voeren. Momenteel is er geen ruimte in de begroting om hierin te kunnen voorzien.

Met betrekking tot de minimaregeling, wij vinden het begrijpelijk om dit te harmoniseren en om de inkomensgrens van 110% te verhogen naar 120%.

Sporten draagt bij aan de volksgezondheid en goede sportvoorzieningen vergroten de leefbaarheid in de gemeente Asten. Onlangs hebben wij het voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor het onderzoek naar de binnensportaccommodatie in Asten. De uitkomst daarvan inclusief de kostenraming zien wij met interesse tegemoet. Tevens is er een wens om het Sportpark in Heusden te revitaliseren. Daarbij worden maatregelen getroffen om mogelijke geluidshinder te voorkomen en de TV De Meijvink levert ook een significante bijdrage voor de financiering van de padelbanen. Dit kan een impuls betekenen voor het sporten in Heusden, en komt ook ten goede aan de leefbaarheid van Heusden. In de basis zijn wij dus zeer positief, en tijdens de begrotingsbehandeling kijken wij naar de dekking van de kosten en de financiële haalbaarheid van dit project binnen de totale begroting.

Financiën, Control en Economie

Bereikbaarheid van en vanuit Asten is één van de onderdelen van het mobiliteitsvraagstuk. Voor de MRE regio ligt er een pakket aan mobiliteitsmaatregelen waarmee een bedrag gemoeid is van € 1,6 miljard. Voor de gemeente Asten betekent dit een bijdrage van € 853.000,-. Wij begrijpen best dat wij als individuele gemeente onze bijdrage moeten leveren, maar wij vragen aan de wethouder wat wij daar als gemeente Asten van terug gaan zien? Wij zijn nog niet gerustgesteld dat dit ook hier gaat landen, er is immers nog geen visie op het overig deel van de MRE. Dit willen wij concreet terugzien in deze toekomstvisie om te voorkomen dat wij de projecten voor het stedelijk gebied financieren zonder dat wij er zelf bij gebaat zijn. Om het belang van de A67 voor deze regio en de gemeente Asten te onderstrepen, dienen wij een motie in. Deze zal ik aansluitend aan dit betoog voorlezen

Met betrekking tot energie worden extra kosten geraamd van € 84.000,- omdat er sprake is van een nieuw energiecontract tegen minder gunstige tarieven. De tendens is momenteel dat energieprijzen dalen. Voor de langere termijn zien wij deze beweging graag terug in de uiteindelijke begroting voor de komende jaren. Wat is hierover de gedachte van de wethouder?

De gemeente Asten staat voor een gezond financieel beleid, het huishoudboekje moet op orde zijn. Dat is ook wat wij onze inwoners gunnen. Ondanks alle kostenstijgingen proberen wij de lasten voor de inwoners van de gemeente Asten zo laag mogelijk te houden. Een kostenstijging van 6,13 % is onvermijdelijk, deze is ongeveer in lijn met de inflatiecijfers zoals door het CBS gepubliceerd, en daarmee is er geen sprake van een extra lastenverzwaring voor onze inwoners.

Tot slot

Voorzitter, we ronden af. Samenvattend zien wij een gezonde financiële positie tot en met 2025, en wij hopen dat de financiële onzekerheid voor de periode daarna opgelost wordt. Dit is noodzakelijk om de ingezette koers vast te kunnen houden. Doordat het zicht op de financiële positie voor de jaren 2026 en 2027 nog niet helder is, is voorzichtigheid geboden. Maar wij zijn een gemeente die durft te investeren in de toekomst, en die uitdagingen aangaat. Wij denken daarbij in kansen om het Asten zoals dat nu bestaat, te behouden, te verbeteren en te ontwikkelen voor de toekomst, voor iedereen!

Wij wensen het college en de ambtelijke organisatie veel succes bij het optekenen van de begroting.

(Tot zover in de eerste termijn)

Fractie CDA:
Rico ter Voert (fractievoorzitter)
Daniël van Schijndel
Geert van den Eijnde
Marian van den Heuvel
Joris van Lierop
Jelle van Deursen
Dylan Verstappen
Erik van Zeeland